

Posudek oponenta práce

STRAKOVÁ, Michaela. *Průzkum názorů učitelů na další vzdělávání ve vztahu k návrhu kariérního řádu*. Praha, 2014. 67 s., 7 příloh. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce doc. PaedDr. Ludvík Eger, CSc.

1. Obsah a struktura práce

Jak patrně z názvu, autorka se zabývala tématem odpovídajícím odbornému zaměření katedry. Cílem její práce bylo „... přiblížit současný stav dalšího vzdělávání učitelů společně s konceptem kariérního systému a porovnat zjištěné teoretické předpoklady s názory konkrétních osob z řad pedagogických pracovníků.“ (s. 2) Tento obsáhlejší cíl si rozdělila na tři dílčí cíle – prvním bylo vypracování přehledu vývoje dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků od roku 1990, druhým popis současného stavu dalšího vzdělávání učitelů i současného konceptu kariérního řádu a třetím cílem na základě empirického šetření na dvou základních a dvou středních školách zjistit na tuto situaci názory z řad pedagogických pracovníků. (s. 2–3)

Postup je oprávněný a srozumitelný, po obecném vymezení kompetencí učitele se diplomantka nejprve zabývá přehledem vývoje dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků od roku 1990, dále současným stavem tohoto vzdělávání a posléze otázkou kariérního systému pedagogických pracovníků. Další kapitola věnuje popisu realizace a výsledků empirického šetření a v navazující kapitole získaná data shrnuje a porovnává.

Zařazené přílohy jsou poněkud objemnější, ale odůvodněné a informující, hlavně o nástrojích a zevrubně o výsledcích empirického zkoumání. Rozsah textu překračuje stanovenou normu, splnil by i požadavek na diplomovou práci. Nepatrnou (a již přímo klasickou) výhradu mám pouze k existenci části 3.1, která k sobě nemá žádnou část 3.2, dokonce si myslím, že 3. kapitola mohla být úplně bez podkapitol, takto stejně nepřilíš rozsáhlých.

2. Odborná úroveň

Cíl práce a jeho tři dílčí cíle považuji za smysluplně a adekvátně formulované a domnívám se, že jich bylo dosaženo. Autorka čtenáře provádí, a třeba zdůraznit, že s přehledem a velmi srozumitelně, poměrně dosti komplikovanou peripetii vizí, návrhů, koncepcí, dokumentů, plánů a výhledů zpracovaných MŠMT, rozličnými komisemi či orgány a dalšími institucemi včetně neformálních iniciativ. S autorčinými postřehy a politováními ke stále a znovu a zase trochu jinak začínajícímu a zatím nikdy do konce dotaženému procesu nelze než hluboce souhlasit. Myslím, že se jí zdařilo podat tristní, nicméně věrohodný obraz situace a text se mi jeví jako dobrý průvodce jejím vývojem. V tom spatřuji autorčin nezpochybnitelný přínos.

Jako druhý přínos hodnotím provedené empirické šetření, bez ohledu na to, že se ve skutečnosti jedná o jakousi minisondou. Její rozsah a dosah ostatně sama diplomantka hodnotí velmi realisticky, včetně toho, že nahlíží malé dotazníkové šetření s ohledem na jeho distribuci spíše jako anketu. Terénní šetření si vždy zaslouží pochvalu, neboť je to ta trnitější cesta k cíli. Také se mi líbilo, jak autorka skombinovala jednotlivé techniky sběru dat, v čele s dobře popsáním postupem při studiu dokumentů. Zajímavá je též komparace získaných dat, které autorka věnuje samostatnou kapitolu. Ta by si možná

zasloužila nějakou shrnující, zřehledňující tabulku, zvláště jsou-li veškerá data pouze v přílohách.

Drobnou poznámku bych měl i k dotazníčku: Možná bych úvodní dvě otázky dal až na jeho konec a rozhodně bych třetí otázku považoval za filtr, ze kterého se při záporné odpovědi přejde až k otázce 8. Také příliš nedoporučuji operovat při značně malých souborech (zde konkrétně 22, 10, 31 a 25 osob) procenty, ale hovořit spíše o polovině, třetině apod. A pozor na výpovědi o závislostech mezi postojem a délkou praxe či věkem – tady bych byl velmi zdrženlivý, neboť četnosti se pohybují v řádu jednotek. (Něco jiného by bylo vzít všechny respondenty dohromady a analyzovat tyto závislosti nějakými jednoduchými statistickými testy!)

3. Práce s literaturou

Soupis bibliografických citací je více než dostačující, čítá přes 40 položek, česky psaných i cizojazyčných, tištěných i elektronických. Podoby citací v zásadě dodržují požadovanou normu, lze tu ale shledat některé nepřesnosti. Vydání se lépe čte s „v“, ať Word nabízí po tečce „V“. U položek 2 a 19 je zdrojovým dokumentem časopis, kurziva tedy patří jemu. U položky 21 je zbytečné In (užívá se u příspěvků do sborníků) a chybí stránkový rozsah, právní podoba nakladatelství se v citacích neuvádí (položka 30), v položce 37 opět chybí stránkový rozsah příspěvku.

Ohledně etiky vědecké práce diplomantce nelze nic podstatného vytknout, užití prameny, ať již citáty či parafráze, až na výjimky řádně odkazuje, a to zase způsobem téměř odpovídajícím normě. I tady jsou totiž určité nesrovnalosti. Na s. 19, 8. a 5. ř. zd., je uveden odkaz, který v této podobě v soupisu citací nenajdeme, totéž na s. 22, 10. a 13. ř. sh., a s. 24, 12. ř. sh. a 1. ř. zd. Na s. 22, 7. ř. zd., je nepřesný odkaz MŠMT, 2009, což se může týkat položek 15–19, proto bylo třeba je v odkazech i v soupisu citací odlišit písmeny a–e přidanými za letopočet. Na s. 30, 2. ř. sh., je v odkazu zbytečně uvedeno číslo periodika, o dvě řádky níže zbytečně název a číslo periodika, na s. 32, 6. ř. sh., název dokumentu.

Je však možno konstatovat, že autorka prokázala dobrou orientaci v relevantních dokumentech a aktuálních odborných zdrojích i schopnost s nimi tvůrčím způsobem nakládat.

4. Grafické zpracování

Práce je prezentována v kvalitní grafické úpravě, jednotlivé části dosti členitého textu jsou zřetelně strukturovány, stejně jako mnohé výčty, u nichž jsou použity výrazné grafické prvky, takže se dá v textu dobře orientovat. Přehlednosti prospívá užití tučného písma pro pojmy, názvy a různá označení a kurzivy pro citáty či názvy dokumentů. Problémem však je přečíst grafy v přílohách, které v černobílém provedení nabízejí jen těžko identifikovatelné stupně šedi – zde by nejspíš pomohly rozdílné vzory šrafování sloupcových a koláčových grafů či jiný podobný způsob odlišení.

5. Jazyková úroveň

Text je pojednán zvládnutým jazykem na odpovídající odborné úrovni. Je jen škoda, že na některých místech formulace poněkud zaskřípou (že by následkem náklady byrokratickým slangem?). Např. na s. 15, 4.–5. ř. sh. (vytvoření jádra, které vytvoří), na s. 36, 9. ř. zd. (Původním záměrem realizace šetření), na s. 37, 1. ř. sh. (Z důvodů snahy zajistit), na s. 39, zač. 1. odst. (Realizace šetření proběhla v průběhu měsíce března) aj.

I při nekorektorském čtení lze narazit na překlepy, není jich nepřeborně, ale najdou se, a některé markantní, co by se daly eliminovat. Např. s. 11, 4. ř. zd. (znění?), s. 12, 13. ř. zd. (podílely), s. 21, 6. ř. zd. (kvantita a kvalita), s. 34, 7. ř. zd. (návrh), s. 38 uprostřed (odpověděly), s. 61, 8. ř. sh. (i v malém vzorku?), název Přílohy F na s. 80

(grafy). Na s. 38, 14. ř. zd., má být nejspíš odkázána Příloha C. Pozor také na občasnou záměnu pomlčky za spojovník (např. s. 15, 2. odst., s. 32, 8. ř. zd., s. 34, 1. ř. zd., s. 37, 1. odst. a jinde). Centrum i v mn. č. je stf. rodu (s. 16, 8. ř. zd. a násl.).

6. Podněty k rozpravě

Jakou šanci k životu má podle autorky, zjevně dosti obeznámené s dosavadními pokusy ve sféře dalšího vzdělávání a hodnocení učitelů, poslední návrh kariérního řádu?

7. Závěrečné hodnocení práce

Přes zmíněné kritické poznámky předložená práce plně vyhovuje požadavkům na druh těchto prací kladeným a **doporučuji ji k obhajobě**. Vzhledem k uvedeným připomínkám navrhuji klasifikaci **velmi dobře**.

Praha 04. 09. 2014

PhDr. Jirí Reichel, Ph.D.